

NOVA GORICA

**KMETJE,
postanite borci
za večji pridelek!**

Solkan, 13. avgusta 1948

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA GORISKI OKRAJ

Leto II. — Štev. 22

Okrajna partijska konferenca v Solkanu

V nedeljo, dne 8. avgusta, se je vršila v Solkanu okrajna partijska konferenca. Konferenca so se udeležili izvoljeni delegati iz osnovnih partijskih organizacij, ki so dne 15. junija na okrajni partijski konferenci volili delegate za V. kongres Komunistične partije Jugoslavije in sekretarji osnovnih partijskih organizacij ter partijski aktivisti okraja. Konferenca se je udeležil kot zastopnik CK KPS tov. Perovšek France, ki je bil tudi delegat na V. kongresu KPJ. Tovariš Perovšek je v svojem skoraj dvehurnem govoru prikazal borbo delavskega razreda za ustanovljanje Komunistične partije Jugoslavije, nato borbo za razvoj in pravilno linijo. Prikazal je v zelo jasnih besedah vse, kar je Komunistična partija Jugoslavije napravila pod vodstvom svojih najboljših kadrov, istočasno pa tudi, kako se je mogla boriti tudi proti frakcionizmu in oportunistom v svojih lastnih vrstah. S tem, ko je KPJ

pripravila svoje članstvo, ki je bilo leta 1941, enotno pripravljeno za borbo proti okupatorju in ko so tudi ljudske množice, organizirane v OF pod vodstvom KP, bile pripravljene na borbo, se je v Jugoslaviji borba proti okupatorju lahko začela, nadaljevala in zmagovito dokončala, ker je partija zaupala v nepremagljivo moč ljudskih množic, ljudske množice pa v pravilno vodstvo KPJ z maršalom Titom na čelu. Posebno je še prikazal zasluge Komunistične partije Jugoslavije v borbi slovenskega ljudstva na Primorskem za osvoboditev in priključitev kol tudi za dviganje našega gospodarstva v graditvi socializma.

Za njim je govoril sekretar okrajnega komiteja tov. Primožič Jože, ki je v svojem referatu podal kritičen pregled dosedanjega dela partijske organizacije. Prikazal je nizek ideološki nivo in slabosti osnovnih partijskih organizacij, ki izvirajo iz nizke ideološke zgraenosti, pomanj-

kanja kontrole pri izvajanju sklepov, premalo pomoči možnim organizacijam OF in Ljudskim odborom, podčrtal je važnost delovanja članov partije z neparlijskimi množicami ter vzgajanje novih članov partije SKOJ-evcev in kandidatov ter sploh vzgojo kadrov, ki so nam potrebni za izvajanje planskih nalog. Opozoril je na budnost, ki je prav v našem obmejnem okraju še toliko bolj potrebna. Dalje je opozoril še prav posebej vse člane partije, da bodo v bodoče skrbeli zlasti še za pravilno izvajanje vseh nalog, ki se postavljajo pred KLO-je, da bodo KLO-ji v našem okraju postajali in postali res prava ljudska demokratična oblast.

Na vsak referat je sledila diskusija, v kateri so sodelovali tovariši iz Brd, s Krasa, Vipavske in Soške doline ter vsi potrdili pravilno linijo CK KPJ in obsodili vse klevete, ki so se v vezi te resolucije Informbiroja širili o naši Partiji.

Delo Osvobodilne fronte med našimi kmeti za večji hektarski donos

V času, ko delovni kolektivi po vseh naših tovarnah in podjetjih stopajo najodločneje v borbo za znižanje proizvodnih stroškov, za povečanje storilnosti in dvig industrijske proizvodnje, je prav, da se tudi med našimi kmeti razvije z večjim elanom borba za večje donose v vseh panogah kmetijske proizvodnje. Naši kmetje so kot člani OF tembolj dolžni pomagati pri tem.

Razumevanje naših kmetov se je sicer pokazalo že pri odkupih, plačilu davkov in drugod. Pri dviganju kmetijske proizvodnje, ki se vključuje v petletni plan, pa ni bilo vidnejših uspehov. Kljub temu, da v prvih povojnih letih ni bilo na razpolago vseh potrebnih sredstev za proizvodnjo, smo vendarle v našem zaostalem kmetijstvu napravili precejšen korak naprej. Danes nam gre za vse doslej neizkoriščane možnosti pri dviganju proizvodnje v kmetijstvu, namreč, da se najrazličnejša dela v poljedelstvu, v živinoreji, v sadjarstvu, vinogradništvu in drugih kmetijskih panogah pravočasno in čimbolj strokovno izkoristimo in izpolnimo. Pri tem so pozvane vse naše organizacije na vasi, da posvetijo posebno skrb vprašanju dviga kmečkega gospodarstva. OF na vasi mora biti tista vodilna sila, ki bo znala mobilizirati naše kmečko ljudstvo za izvršitev nalog v zvezi s tem. Kmetijske zadruge morajo biti najboljše središče organizirane borbe za večji donos v kmetijstvu.

V našem okraju so že ponekod dani pogoji za postavitev organizacije »borcev za višje pridelke«. Okrajni odbor OF poziva vse krajevne sekretariate OF, da se takoj lotijo organiziranja. Ker imajo borci v planskem kmetijstvu važno politično kot tudi gospodarsko nalogo, so organizacije OF v celoti odgovorne za postavitev organizacije in za njih delovanje.

Zato naj Frontne organizacije skrbijo: 1. da vključijo čim večje število kmetovalcev po raznih panogah kmetijstva v organizacijo (tudi Kmetoze in najboljše člane zadruge);

2. da organizirajo evidenco in statistiko organiziranih kmetovalcev, njihovih uspehov in poslednje predloge okrajnemu odboru OF za udarnike v kmetijstvu;

3. da bodo sestanki »borcev« pogojejši, jim nudili vsa pomoč pri orga-

niziranju tečajev, obiskov na razna posestva, skrbijo za strokovno literaturo itd.;

4. da bodo osnovni frontovski odbori skrbeli za evidenco nad sprejemanjem obveznosti in kontrolirali njih izpolnjevanje.

Zato je potrebno, da krajevni aktivni OF dobro preštudirajo navodila, ki so jih prejeli od IO OF Slovenije, da seznanijo s temi navodili vse kmete in se takoj lotijo dela.

Krajevni odbor OF na Humu v Brdih je bil med prvimi. Sklical je sestanek, ki je pokazal pri kmetih dobro

razumevanje; saj se je že na tem sestanku javilo 11 kmetov s svojimi obveznostmi v borbi za višji hektarski donos.

Poleg krajevnih odborov OF pa opozarjamo kmetijske zadruge, da takoj začno tudi one z delom, da si postavijo močne kmečke odseke, ki bodo lahko mnogo pomagali.

S povečanjem hektarskih donosov vseh naših kmetijskih kultur in povečanjem števila ter produktivnosti naših domačih živali bomo dali svoj delež v uresničevanju petletnega plana v kmetijstvu.

M. A.

Pred občnim zborom okrajnega sindikalnega sveta Gorica

V nedeljo 15. avgusta se bodo zbrali delegati sindikalnih podružnic na območju Okrajnega sindikalnega sveta Gorica na II. rednem občnem zboru.

Občni zbor Okrajnega sindikalnega sveta bo podal prerez sindikalnega udejstvovanja in prizadevanja v prvem letu po priključitvi k FLRJ.

Obnova porušenih tovarn in podjetij, obnova mest in vasi, gradnja novih objektov predvsem na gradbišču Nove Gorice je merilo II. mesečnega zavestnega pridnega in požrtvovalnega dela naših delavcev in nameščencev.

Borba za čimprejšnjo izgraditev petletnega plana in novega človeka ter s tem skupaj socializma v naši domovini je bilo v goriškem okraju začeta v narodnoosvobodilni borbi in nadaljevana v politični borbi za priključitev k materni zemlji FLRJ.

Naloge, ki so bile s tem v zvezi postavljene pred vse naše sindikalne organizacije, so bile velike in odgovorne. Toda primorski borec za socializem se jih ni ustrašil. Pod izredno težkimi pogoji, predvsem v velikem pomanjkanju kadra, so delovni kolektivi bili bitko za izvedbo planskih nalog, za višjo produktivnost dela in, posebno v zadnjem času, za znižanje proizvodnih stroškov. Delavci so vse to zelo pravilno razumeli. Razumeli so, da gre za osamosvojitve državnega gospodarstva in izstopali so udarniki, novatorji, racionalizatorji, otvarjali so se nova podjetja kot so: Okrajna li-varna, Okrajna usnjarna, Okrajno av-

topodjetje, razna krajevna obrtna podjetja. V kolektivih je začelo novo življenje, delavci so poleg svojega dela v produkciji, kjer so ponekod kot n. pr. v Anhovem dosegli lepe uspehe, delali še prostovoljno na gradbiščih zadružnih domov, na gradbišču Nove Gorice itd.

Kljub raznim parolam, ki jih je reakcija še skušala trositi okrog, so delovni ljudje zvesto sledili vodstvu naše KP in OF. Uspehi pred in medkongresnega tekmovanja V. kongresa KPJ vpis ljudskega posojila, pospešeno-tekmovanje, pričajo o veliki in neomajni ljubezni in zaupanju delovnih ljudi do svoje Partije, CK in maršala Tita.

Letni uspehi sindikalnega dela pa bi lahko bili še boljši, če bi bilo to delo bolj načrtno z več politične perspektive, z načrtnim kulturno-prosvetnim delom med delavci. Tudi organizacijske oblike niso bile dovolj razvite, kot to predvideva IV. plenum Enotnih sindikatov Jugoslavije. Ko danes sindikalne organizacije na Goriškem stopajo z enoletnimi izkušnjami, okrepljene z izvedbo sklepov IV., V. in VI. plenuma ESJ, z novoizvoljenimi organi vodstva, na demokratični način izbranimi forumi bo mogel občni zbor Okrajnega sindikalnega sveta razčistiti vsa še ne dovolj jasna vprašanja v delu za izvedbo Titove petletke, izgradnjo socializma, za novega socialističnega človeka, kot nam to naroča V. kongres Komunistične partije Jugoslavije.

D. L.

Osvobodilna fronta mora nuditi čim več pomoči gradnji zadružnih domov

V goriškem okraju smo se zavezali, da bomo spravili pod streho do 29. novembra nad 40 zadružnih domov. Čas hiti in tega se ponekod ljudstvo dobro zaveda. Po nekaterih gradbiščih kot v Vipavi, Ajdovščini, Crmčah, Št. Vidu in drugod pa vendarle delo ne napreduje s tistim poletom, kakor bi z ozirom na dane pogoje lahko napredovalo. Se vedno moramo ugotavljati, da po nekaterih krajih odbori OF ne pomagajo upravam za gradnjo zadružnih domov. Tako je v Vipavi vse organizacijsko-politično kot tudi ostalo prepuščeno upravi sami. Odbor OF ne nudi nikake pomoči in gleda na upravo za gradnjo zadružnega doma kot na nekaj ločenega od dela OF. Uprava sama je bila in je še vedno dovolj iniciativna, tako da si je med drugim znala iz lokalnih virov preskrbeti precej materiala. Seveda to ni dovolj, če niso organizirane delovne množice pri tem. V Ajdovščini, Dornbergu se odbori množičnih organizacij samo sestajajo in na teh sestankih že dalj časa obravnavajo, kje bi bil najprimernejši prostor za gradnjo doma, pa tudi tega še niso rešili in razumljivo, da z gradnjo zato še niso mogli začeti. Ljudstvo, ki je pripravljeno delati, se nad tem zgraža, ker se zaveda, da to samo zavlačuje delo in obenem ubija ljudem voljo in pripravljenost do dela. Drugi odbori OF, ki teh težav pri določanju prostorov niso imeli, ali pa so jih znali pravočasno rešiti, so pa pozabili na mobilizacijo ljudstva in na organizacijo dela samega. Uvedba brigadnega načina dela je doslej pokazala najboljši sistem. S tem lahko razvijamo tekmovanje med posamezniki. Po drugi strani je vsakomur omogočeno, da v določenem roku izpolni svoje obveznosti pri prostovoljnih urah.

Radi slabe evidence, ki je ponekod sploh ni, je tudi precej nezadovoljstva. Marsikdo si želi vedeti, koliko je že prispeval pri gradnji svojega doma. Po drugi strani vemo, da so prav številke tiste, ki nam mnogo koristijo pri našem agitacijskem delu.

Naše frontovske organizacije, predvsem pa naša mladina, ki so vztrajale pod vodstvom KPJ v času NOB, morajo prav tako danes z isto vztrajnostjo pod vodstvom Partije odločno iti po poti k boljši in srečnejši bodočnosti delovnega ljudstva. Gradnja zadružnih domov bo najlepši prispevek k tej naši nalogi.

Metod

Mladina, pripravljaj se na festival!

Z zavestjo, da je od izobraženosti našega ljudstva v veliki meri odvisna trdnost naše ljudske oblasti in tempo gradnje nove socialistične države, se pripravljamo na okrajno mladinsko revijo, ki bo 22. avgusta v Solkanu, na kateri bodo nastopale in tekmovale naše najboljše mladinske in pionirske kulturno-umetniške skupine. Tu bodo nastopale dramske, recitacijske, pevске, godbene, baletne in druge skupine, razni solisti, vokali in instrumentalni, literarni, harmonikarji in podobno. Najboljše skupine, kot tudi posamezniki, bodo nastopale in nagrajene na popoldanski zaključni prireditvi. Iste dni bo v Solkanu otvorjena tudi mladinska razstava, kjer se bo razstavilo knjige in tisk pred vojno, med vojno in po vojni, grafikon o porastu kulturno-prosvetnega dela, primerki domače obrti itd.

Tekmujmo tako, da bo tekmovanje zajelo vse naše ljudstvo.

Odpravimo pomanjkljivosti v odnosih sindikalnih organizacij do delovnih udi

Sindikati imajo v našem gospodarstvu važno vlogo, saj se s prevzgo svojih članov istočasno bore proti starem načinu dela v proizvodnji, starem načinu borbe socialnih demokratov in svobodnega delavca. Uče graditi svojo domovino ter ga prevzajajo v revolucionarnega borca pri graditvi socializma.

Po dosedanjih izkušnjah dela sindikalnih organizacij v goriškem okraju lahko opazimo pomanjkljivosti ter slabosti sindikalnih organizacij, čemur je vzrok slabo vodstvo. Če vzamemo primer, da železniški delavci na postaji Nova Gorica že več kot 7 mesecev rešujejo vprašanje svoje menze in je še vedno nerešeno, je dokaz, da tudi v tem vprašanju ni bilo pravilno usmerjenega sindikalnega dela. Ne moremo dopuščati, da bi vodstvo ekonomije ali menze bilo vzrok napredne prehrane in oskrbe delavstva, poleg tega je treba za odpravo teh napak zahtevati tudi od samih članov disciplino in red. Delovno disciplino, pravičen odnos do dela lahko ustvarjamo z ideološko prevzgo naših delavcev ter s pravočasno in redno kontrolo nad dolžnostjo, ki jo ima delavec do lj. oblasti. Naša Partija je pripisovala in še vedno pripisuje vodilno vlogo delavskemu razredu, ki pa to vlogo odigrava le takrat, kadar čuti, da se njegovo delo v proizvodnji upošteva, upoštevajo njegova dejanja za korist skupnosti pri gradnji socializma. Revolucionarnost slehernega delovnega človeka se veča takrat, kadar ve, da dela zase, za svoj narod, za svojo domovino pod vodstvom naše Partije, da ga Partija vzgaja in uči in ga tudi upošteva ter mu nudi življenjske pogoje, ki so mu potrebni. Ne moremo pa govoriti našim delavcem na sindikalnih sestankih o socializmu, o planu itd., če jim ne damo niti rednega letnega dopusta, ki jim pripada, ali ga pa zaradi birokratskega sistema zapravimo ter s tem onemogočimo bivanje v okrevališčih. Kljub temu, da je v našem okraju mnogo ljudi, ki so potrebni dopustov, je okrajni sindikalni svet za goriško dopustil, da je 10 dopustnih mest zamujenih kljub temu, da so bila ta s 40% popustom v raznih krajih

kot so Gozd Martuljk, Bohinj, Opatja itd. rezervirana za potrebno delavstvo. Iz tega je razvidno, da je prav tako, kakor ni reševanje gospodarskih in političnih problemov v sindikalnih organizacijah življenjsko, tudi ni življenjsko dodeljevanje dopustov. Namesto, da bi bile sindikalne organizacije tisti revolucionarni in borbeni organ proti birokratizmu, se dopušča, da se prav v njih birokratizem oživlja, kar ima za posledico dopuščanje uporabljanja starega kapitalističnega sistema v odnosu do delavstva in delovnega ljudstva.

Z neomamnim zaupanjem gledajo naše delovne množice na našo Partijo, njen Centralni komite in maršala Tita

Uprave podjetij in preskrba delavcev

Kljub mnogokratnim navodilom, ki so jih uprave posameznih podjetij ali ustanov prejele od Poverjenstva za trgovino in preskrbo za pravilno izvajanje nove uredbe o preskrbi, do danes še vedno niso prešle te uredbe v življenje. Nekateri upravniki še vedno nimajo zavesti, da sta proizvodni plan in kategorizacija del tesno povezana s kategorizacijo delavcev v preskrbi. To potrjuje udeležba na konferenci 9. avgusta na trgovinskem poverjenstvu OLO Gorica.

Mnogokratne pritožbe delavcev nad nepravilnimi kategorizacijami živilskih nakaznic so večkrat upravičene iz razloga, da personalni referenti ali odgovorni za izdajanje potrošniških potrdil navedejo pod vrsto dela samo delavec, samostojen uradnik, administrator itd. Razumljivo, da KLO ne more kontrolirati realno izdanih potrdil ter mnogokrat samo revidira nakaznice iz TD na SD, ker beseda delavec je širok pojem, če ni to razčlenjeno s kategorijo dela. Prav posebno pa je nerazumljiv odnos pri kategorizaciji nameščencev. Kadar se zaradi kontrole nekega poslovanja zahteva samostojnega knjigovodja, računovodjo itd., se podjetja izgovarjajo, da so to le pomožne administrativne moči. Iste nameščence pa kategorizira uprava našega gospodarstva kot samostojne strokovne uslužbenke. Ko je trgovin-

ter izvajajo vse direktive, ki se pred njo postavljajo. Razumljivo pa je, da bi treba prav sedaj, ko so v naših sindikalnih podružnicah volitve novih funkcionarjev paziti, da bodo izvoljeni tisti, ki razumejo razvoj našega gospodarstva ter važnost revolucionarnega poleta dela v naših podjetjih. Doseči moramo, da bodo novi sindikalni funkcionarji znali sprovajati v življenje linijo naše Partije in njen program, ki je bil podan in sprejet na V. kongresu. Za vedno moramo odstraniti iz našega življenja in naših misli kapitalistične tendence nekaterih ljudi ter s tem našim narodom zagotoviti še hitrejšo graditev socialistične države. D. L.

ske poverjeništvu sklicalo konferenco uprav podjetij ali odgovornih za izdajanje potrošniških potrdil, da bi se gornja vprašanja ponovno razčistila, izdala potrebna navodila, se je na primer Destilacija svedja sploh ni udeležila, nekatera podjetja pa so poslala na konferenco ljudi, ki še nikdar niso delali z živilskega nakaznicami in potrošniškimi potrdili. Okrajno gradbeno podjetje Zidgrad je poslalo svojega knjigovodjo, verjetno zato, ker je OLO sklical konferenco in ne zato, da se razčistijo nejasnosti v preskrbi. Druga podjetja pa so poslala na konferenco morda zadnje administratore, ni pa bilo nobenega personalnega referenta, upravnik pa je bil le z okrajnega avtopodjetja.

To nam jasno dokazuje, kakšen je odnos uprav podjetij do pravilne kategorizacije delavcev v preskrbi. V bodoče se ne bodo upoštevale nobene pritožbe za nepravilno izdane nakaznice ali če bo kategorizacija spremenjena, ker mora biti danes vsakomur jasno, kaj mora delavec državi nuditi in kaj mora delavec od države prejemati. Sleherni član sindikalne organizacije pa mora kontrolirati upravo podjetja, seveda potom sindikalnega odbora, kako opravlja kategorizacijo delavcev, skrbi za organizacijo industrijskih magazinov ter preskrbo delavca. D. L.

ni bilo še do sedaj v redu. Ali so učilnice prebeljene, da bodo s svojo svežino privlačevale našo mladino.

Gotove napake, ki so se še do danes vršile, ki so posledica cepljenega, neskupnega dela morajo izginiti, ako hočemo, da bomo k napredni in pripravni učiteljskega za kvaliteten dvig šolskega pouka, prispevali v vsem drugem, ki posredno vpliva na potek in uspeh dela. Le tako bo učiteljsko skupno z ljudstvom izvrševalo svoje poslanstvo ter nam dalo novega človeka, ki bo izobražen, delaven, poln patriotizma in zvest član naše socialistične zajednice.

„Krapci“ na odru v Avčah

Kljub velikemu delu na polju se je zadnje čase igrala skupina v Avčah skrbno pripravljala na kulturno prireditve. Igralci so zapravili mnogo dragocenih ur spanja, da bi se igro čim lepše naučili.

V nedeljo 8. avgusta so nam tudi pokazali, kaj znajo. Nastopili so z Ingoličevno trodejanjo »Krapci«. Vaška učiteljica, ki je igralce učila, je pred nastopom na kratko obrazložila pomen igre, da bi bila gledalcem bolj razumljiva.

Igra je bila kar dobro podana, če upoštevamo, da je polovica igralcev prvič nastopila.

Najbolje se je gotovo izkazal Stanko v vlogi pisatelja Drena, nato Klara v vlogi načelnikove žene, Fani v vlogi učiteljice, kakor tudi vsi ostali igralci, ki so preje že nastopali.

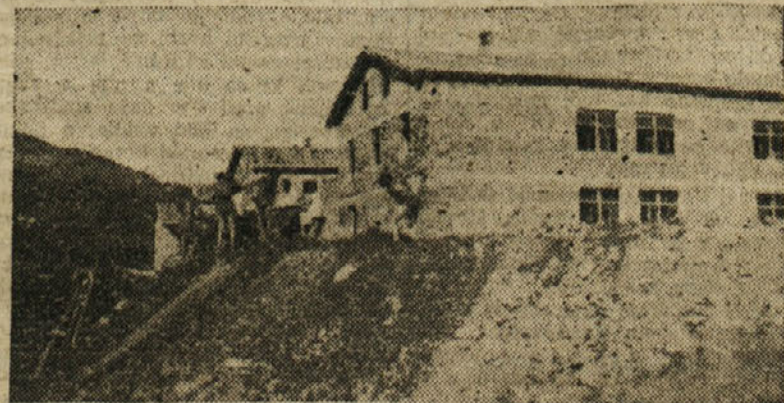
Ne smemo pa tu pozabiti na mladince, ki so prvič nastopili, a so se kljub temu dobro odrezali. Predvsem Kristina v vlogi Pepce je pokazala, da bo z vztrajnim vežbanjem nekaj lahke odlična igralka. Tudi Jušto v vlogi Sušnika je dobro podal svojo, čeprav kratko vlogo. Brunu in Stanku pa manjka še precej vaje, zlasti v mimiki ter različni in glasni izgovorjavi. Vseeno pa sta s svojim prvim nastopom pokazala, da imata voljo do kulturno-prosvetnega udejstvovanja.

Igri, ki je bila na prostem, je prisostvovalo precej ljudi iz sosednjih vasi in vsi so bili s podajanjem kot z vsebino zadovoljni. Saj igra je zelo napredna in prikaže izkoriščanje podeželskega mesteca po štrih oderih kot so: župan, načelnik, duhovnik in poslanec. Glavno vlogo pa ima pisatelj Dren, ki napiše knjigo, v kateri vse te motogotce razkrinka in prikaže pravo sliko.

Upamo, da bo prosvetni svet v Avčah s svojim začetim delom nadaljeval in nam nudil v kratkem spet nov dokaz prosvetne aktivnosti. Cvetka.

Pionirji pomagajo po svojih močeh

Goriška pionirska brigada »Janka Premrla« je odpotovala na tritedensko zbiranje zdravilnih zelišč na področju Stare cerkve pri Kočevju. Pionirji, ki jih spremljajo tri članice AFŽ na tej prostovoljni akciji, so bili zelo navdušeni ter so obljubili, da bodo posvetili vse svoje mladinske moči, da zberejo čim več zelišč, da tako po svojih močeh prispevajo k uspešni izvedbi petletke.

Mladinci Kajuhove brigade pri delu na obhodni cesti ob delavskem naselju

Naše učiteljsko pravilno izkorišča čas šolskih počitnic

S šolskim letnim odmorom so se učilnice, šole izpraznile — šolska mladina se je razpršila po raznih kolonijah, delovnih brigadah ali pa ostala doma ter zbira moči, novih sil za delo v prihodnjem letu. Naše učno osebje tako učitelji kot profesorji so se oddahnili od celoletnega napora ter našli v tem odmoru čas za svoj strokovni študij. Naloge današnjega učitelja, vzgojitelja, ki hoče biti učitelj naroda so velike in zahtevajo vsestranskega znanja in razgledanosti. Na zaključni učiteljski konferenci koncem junija se je učiteljsko obvezalo, da bo posvetilo v počitnicah vso skrb lastni izpopolnitvi strokovnega in politično ideološkega znanja.

Že takoj v mesecu juliju so se pričeli tečajji za učiteljsko v Celju, Kranju in Postojni. — Razen prav osamljenih primerov se je k temu tečaju iz našega okraja odzvala večinoma večina učiteljev tečajnikov in učiteljev z italijansko matura. Vsi so se prav dobro zavedali, da se izpopolnjujejo v lastnem interesu in v interesu skupnosti. Kako naj učitelj brez primerne znanja uči? Učitelj mora vnesti v pouk zunanja dogajanja, če hoče, da je sodben pri poučevanju, če hoče da je pouk življenjski. In življenjski mora biti, saj ustvarjamo ljudi za življenje, za življenje v socialistično urejeni državi, ki zahteva razgledanih, nabrazanih in naprednih ljudi. Na teh tečajih se je obravnavala snov, katero morajo obvladati tečajniki pri opravljanju izpita.

S pridobljenim znanjem na tečaju in izpopolnjevanju se v naslednjih dneh počitnic, se bodo lahko prijavili vsi učitelji tečajniki in učitelji z italijansko matura v septembru k izpitu ter si tako izboljšali svoj materialni položaj s pridobljeno pravico po večjih mesečnih prejemkih. Enkrat ze vselej bo izgnila beseda tečajnik in učitelj z italijansko matura — naše vzgojiteljske vrste bodo izravnane, nivo našega šolstva se bo znatno dvignil — z lahkoto bomo dosegli predpisani plan šolstva. Naše mlajše učiteljsko je torej letos temeljito izrazilo šolski odmor in se resno pripravljalo, ko bo treba zopet zaorati šolsko ledino.

Tudi kvalificirano učiteljsko se je udeležilo in se udeležuje raznih tečajev kot v Ptujju, kjer si pridobiva znanje v združniškem delu, v Ljubljani, kjer se seznanjajo naši učitelji izredni slušatelji višje pedagoške šole z obsežno snovjo, katero bodo rabili za poučevanje na naših sedemletkah.

V septembru tik pred pričetkom pouka se bo vršil v našem okraju enotedenski tečaj, za vse učiteljsko. Na tem tečaju se bo obravnavalo vse najvažnejše glede administrativnega, šolskega, izvenšolskega dela s ciljem navajanja načrtnosti, enotnosti itd., kar je letos manjkalo in zelo oviralo celotno delo.

Tako je zaposleno naše učiteljsko danes v času odmora, včasih pa se je predajalo v golo neproduktivno duševno in telesno lenarjenje. Kljub tej zapolnitvi preostaja vsakemu še me-

sec dni odmora, ki je prav tako potreben, da sprosti vso intenzivnost duševnega dela, kajti ta sprostitve, bo omogočala telesno okrepitev, ki bo v novem šolskem letu ob novih naporih duševnega dela vsakemu neohodno potrebna.

Da bo šola v novem šolskem letu stori lahkota korak naprej smo lahko sigurni, vendar je treba, da se s strani ljudstva najde povsod pravilno razumevanje ter se nudi v vsakem pogledu šoli, učiteljsvu pomoč. Močna povezava KLO s šolo in teh z ljudstvom je neohodno potrebna za dosego čim večjega uspeha.

Že sedaj naj se povsod v vasi razmišlja ali smo vse podvzeli, da se izboljša stanje šolskega poslojpa, učiteljskega stanovanja in slično, ako

Rihemberški graditelji i združitev doma in v tujini

Ze dalj časa so graditelji združena doma v Rihemberku em. pridnejših graditeljev v našem goriškem okraju. V predkongresnem in kongresnem tekmovalju pa so napeli vse svoje sile, strnjeni v vsako. dnevnem, lahko rečemo, maozičnem prostovoljnem delu ter se z zavestnim, dobro organiziranim in vztrajnim delom uvrstili med najboljše graditelje združnih domov ljudske republike Slovenije. Niti slabo vreme, delo na polju in vinogradih jih ni odrgalo od vsakodnevnega dela. Od 21. junija, t. j. pričetka gradnje, pa do danes so napravili preko 18 tisoč prostovoljnih delovnih ur. V priznanje njihovega zavestnemu in efektne delu jim je bila podeljena preteklo nedeljo republiška prehodna zastavica.

Po dopoldanskem, nedeljskem prostovoljnem delu, ki se ga je udeležila tudi kulturno-umetniška brigada »Kajuh«, je po nekajurnem od-

moru sledil popoldanski kulturno-umetniški del, na katerem je bila podeljena republiška prehodna zastavica Sprejemajoč prehodno zastavico se je zahvalil za njo v imenu Rihemberčanov tov. tajnik uprave za gradnjo združnih domov in obljubil, da bodo še z večjim poletom nadaljevali z gradnjo združnega doma v svesti si velikega pomena, ki ga bodo imeli združni domovi, stebri socialističnega gospodarstva na vasi. Po podelitvi prehodne republiške zastavice je nastopala domača in »Kajuhova« kulturno-umetniška skupina, ki je z idejno-kvalitetnim in pestrim sporedom prikazala vsa ščonom par folklornih in pevskih ločkov.

Rihemberčani ne bodo ostali samo pri doseženih uspehih, temveč bodo nadaljevali še z večjim poletom gradnjo združnega doma, obenem pa bodo obnavljali skoraj do tal porušeno vas in si zgradili tudi letno gledališče.

Na gradiliščih kulemo bratstvo

Mladinske brigade, ki so prišle iz vseh krajev Slovenije in tudi iz drugih republik in sedaj delajo pri gradnji Nove Gorice, so sklenile, da bodo pomagale kmečki mladini pri gradnji združnih domov. Tako je prihitelo več brigad na najrazličnejša gradilišča v našem okraju in dalo to nedeljo mnogo prostovoljnih ur za čimprejšnjo zgraditev združnih domov. In najbolj oddaljenih predelov naše domovine so mladinci makedonske brigade »Bora Droni« in poljčanska brigada »Dakija« odšli na delo na Lokve. S smelimi trikrat »hoorak« so pričeli graditelji graditelji Nove Gorice skupno z graditelji združnega doma z delom. Krampi in lopate so zapeli, zagorele mišičaste roke so vihtele orodje. Z obrazov vseh mladincev je sijala zavest delovnega človeka, ki ve, za koga dela.

Ljudstvo na Lokvah je pridno pomagalo brigadirjem. Ze v času zasedanja V. kongresa KPJ je delovno ljudstvo v tem kraju napravilo nad 500 prostovoljnih ur, pripravilo preko 5 kub. metrov peska, zgradilo 127 kub. m zidu itd. Lepo izdelan nazoren grafi-

kon kaže aktivnost vaščanov. Z grafikona lahko spoznamo tiste, ki so se pri tem delu najbolj odlikovali: Benedikt Kolenc, ki vodi gradnjo združnega doma in ki je sam napravil do sedaj 145 prostovoljnih ur. Pa tudi druge graditelje, posebno med mladino lahko spoznamo, saj Jožef Kolenc, Anton Krivec, Miro Leban in drugi nič ne zaostajajo za njim. Urni zidarji kot Jože Mrak, Jožef Podgornik, Anton Hojak, Vincenc Tribušon, pridne in poštvene žene kot tudi pionirji so dali precejšen prispevek k uspehu dela pri domu.

V nedeljskem dopoldanskem delu je bilo premetanega in očiščenega nad 30 kub. m kamenja, prenešenega in prevoženega 27 kub. m kamenja, odstranjenih 20 kub. m ruševin, presejanega več kubičnih metrov peska. Po težkem delu so makedonske pevke in folklorne grupe privedle prisrčen kulturni spored, v katerem je sodelovala tudi poljčanska brigada. Zadovoljstvo, tako ljudstva na Lokvah kot tudi mladincev z Nove Gorice je bilo na višku.

Brigada »Franca Perovska« se je vrnila trikrat udarna

Ze v zgodnjih jutranjih urah 6. avgusta se je po Solkanskih ulicah razlegalo:

»Oj Goriška, mlada brigada
»Franca Perovska«
trikrat udarna. — — —

Ni se bilo treba spraševati, kdo prepeva, saj že sama pesem pove, da je to II. goriška mladinska delovna brigada »Franca Perovska«. ki si je na gradnji avtomobilske ceste Beograd—Zagreb pridobila častni naslov trikrat udarna.

Se zaspane Solkance je ta mogočna pesem privabila na okna in ogled vsakega je sledil brigadi, ki je s strunom korakala s harmoniko na čelu Štirje brigadirji so nosili vagonček na tiru, v katerem je s petimi mahala čaplja, ki jih je spremljala iz bratske Srbije.

Mladi brigadirji so se ustavili na dvorišču Okrajnega komiteja. Tu so prepevali svoje delovne pesmi, vzkl-

kali Partiji in Titu, pozdravljali znance. Mnoge je bilo komaj spoznati. Pred dvema meseca so odšli morda prvič z doma, še mladi, nebog lieni, plahi, blede, s solzami v očeh. Danes se vračajo zagoreli, krepki, veseli, ponosni na svoje žulje, samozavestni in pripravljeni na vsak delovni dan.

Brigadirje je pozdravil sekretar okrajnega komiteja KPS za Goriško, jim čestital k njihovim uspehom ter jim dal nove vzpodbude za izvrševanje nalog V. Kongresa KPJ. Pozval jih je, naj delovni polet, ki so ga pridobili v brigadi prenesejo na naše vasi, na gradilišča združnih domov.

Mladinci so to svečano obljubili ter odšli na svoje domove. Ob razpustu brigade je marsikomu postalo težko pri srcu, saj sedaj zapuščena brigadno življenje, kjer je prešlo mnogo preizkušanj pa tudi mnogorečnih ur. polnih zadoščanja.

Iz ruševin raste novo ...

Vroč poletni dan. Sonce neusmiljeno pripeka, kar pa ne moti vaščanov Ceste pri Ajdovščini, da ne bi neprekinjeno in marljivo delali pri obnavljanju svoje vasi.

Se so nam v spominu dnevi vstaje primorskega ljudstva, ko so se v brigade in bataljone stekali novi in novi boreci iz Vipavske doline, gornjega Krasia in Brd, ki so se junško borili za osvoboditev Primorske izpod tisočletnega tlačanstva. Goreli so domovi, padale so žrtve in rodovitna polja so bila poptepana.

Tako je bilo tudi na Cesti. 2. junija 1944. leta se je pomikala iz Ajdovščine proti Gorici močna nemška motorizirana kolona. Edinice IX. korpusa, južnaški Kosovelovci, so nemško kolono popolnoma uničili.

V tej akciji so sodelovali tudi vaščani Ceste, ki so preživeli dneve težke preizkušnje. Čez tri dni so pritrneli iz Gorice Nemci, italijanski fašisti in beli izdajalci, ki so vas popolnoma uničili. Ostal je le samotni mlin na kraju vasi. Streljali so talce. Žive ljudi pa metali v goreče hiše, izropali živino in nepremičnine. Tiste, ki se jim ni posrečilo zbežati v gozdove, so odvedli v koncentracijska taborišča. Iz

Dachau se ni vrnilo 11 vaščanov

Prišli so dnevi svobode. Vaščani so se vrnilo na pogorišča požganih domov in že jeseni leta 1945 pričeli pripravljati material za obnovo vasi. Pomlad 1946. leta so ustanovili obnovitveno združbo, v katero so se vključili vsi pogorelci. Najprej so obnovili manj poškodovane hiše in gospodarska poslopja, tako da že v 30 hišah bivajo ljudje. Popolnoma porušene hiše so pričeli graditi letos po regulacijskem načrtu v Brajdi, na svetu, ki ga je prizadetim vaščanom dodelila agrarna reforma. Vsak oškodovanec bo imel lepo hišico z dvoriščem in vrtom. Takih hišic bo zgrajenih 18, od teh sta že dve pod streho, dve pa bodo pokrili v nekaj dneh. Vaščani hočejo končati z obnovo do konca prihodnjega leta ter zato pridno pomagajo zidarjem s prostovoljnimi delom in materialom, v kolikor ga imajo na razpolago. Pod ruševinami starih hiš so odkrili kamnomolom granitnega skrilevca, ki ga lomijo in dvigajo s primitivnim žerjavom na cesto in odpremljajo na gradilišča.

Prepričani smo, da bodo prebivalci Ceste tudi v bodoče šli po poti socialistične izgradnje dežele s takim poletom kot doslej.

J. P.

Trije bolniki

Dežurni brigade je poveljeval: »Voljno. Krepak »Zdravo!« je še bilo slišati in brigada se je vsula skozi široki vhod po temnem hodniku in v veselem vrvenju hitela po stopnicah v svoje prostore.

Graditelji Nove Gorice so imeli svoj veliki dan. S slavnostnim mitingom, na katerem se je zbralo vseh dvajset brigad, so zaključili predkongresno tekmovalje. Z govorniškega odra, okrog katerega so ponosno plapolale zastave vseh brigad, so zaključili predkongresno tekmovalje. Z govorniškega odra, okrog katerega so ponosno plapolale zastave vseh brigad, so zaključili predkongresno tekmovalje. Z govorniškega odra, okrog katerega so ponosno plapolale zastave vseh brigad, so zaključili predkongresno tekmovalje.

»Eto, čuješ li?« je šepnila Branka svojemu komandirju Jovu, ki je stal zraven nje in mračno zrl na konec svojega čevlja, kakor da se ga stvar ne tiče.

»Lahko bi bilo še lepše, če ne bi imeli lenuhov med seboj. Saj vidiš, da se jim ni zdelo vredno priti sem. Takšni so. Točno vem, da Acov žulj ni tako nevaren, da bi ne mogel iti z nami. In koliko je takšnih tičev! Pogledaj si Dobrilo. Res je bila bolela noga. Ko ji je zdravnik rekel, da naj lepo počiva z nogo, je bila tranasta in je hodila na delo, po večerih pa seveda vedno plesala kolo. Zdaj pa stoka vso noč, da še druge ne morejo spat. Vse to, vidiš Branka, mi kviri veselje.«

Med potjo z igrišča, ko so brigade v svečanem pohodu korakale proti taborišču, je Jovo sklenil, da bo resno govoril s svojimi ljudmi o tej zadevi.

Ko je prišel v spalnico, kjer so na pogradu sedeli Aco, Tomo in Franc in se veselo pomenjkovali, je stopil med nje in tudi sam sedel na rob pograda.

»Lepo je bilo, tovariši. Pohvaljeni smo.«
»Bravo, bravo!« je smeje vzkliknil Aco in poskočil kakor da ga nikdar ni bolela noga. »Mi smo sile,« je ploskal in se vrtel kakor vešča. »Pokazali bomo, kaj znamo vajenci.«

Nekaj časa si je Jovo molče podpiral glavo z roko, ki jo je upiral ob koleno in izpod čela gledal Aca, nato pa je vzkliknil:

»Zal mi je, Aco, da sem bil tvoj prijatelj. Pohvaljeni smo bili, to je res. Ampak ali ne čutiš, da ti nisi med pohvaljenimi. Dva dni že pohajkuješ doma, ob večerih, ko se mi trudni vračamo z dela, si tudi ti z žarečimi očmi med nami, kakor, da bi se veselil zmage. Mene bi bilo sram. Kadar je treba vzklikati V. kongresu, si seveda tudi med prvimi. Govoriš pa samo z jezikom. Srca menda sploh nimaš.«

Pograd je zaškripal in Jovo je naglo vstal. Ne da bi pogledal katerega izmed »bolnikov« je vzel svojo menažko in odšel iz spalnice.

Za trenutek je zavladala v sobi tišina. Vsi v sobi so slišali Jovo, ko je govoril. Tudi ostali, ki so se vrnili z mitinga, so prisluhnili. A nenadoma je završalo po vsej sobi, kakor če se utrga plaz snega v planini. Okrog trojke namišljenih bolnikov se je strnil trden obroč. Vsak je hotel katero krepko povedati, Aco je spet zlezal na pograd in jih meril z zaničljivim pogledom.

»Sram vas naj bo. Če bi delali vi trije z nami, bi lahko bila naša četa dvakrat boljša,« je vpil mati Branka in mahal z žlico po zraku.

»Takšni orjaki kot steli«
»Aco, tebe že poznamo!«
»Samo plesal bi, v internatu je bil tudi tak.«

Franc je hotel ugovarjati, pa ga Sreten ni pustil do besede.
»Tlho bodi ti, ki si meel trajne kodre!« je predržno zabrusil Francetu v obraz, da je ta jezen zamahnil z roko in odšel iz sobe.

»Dovolj zdaj o tem,« je rekel Tomo, ki ga je baje bolel želodec. »Čuli smo.«

Počasi so se razburjeni brigadirji razšli k večerji, kjer so še dolgo govorili o lenuhih. A ko je Pero raztegnil harmoniko in so se brigadirji ostalih čet uvrstili v kolo, ki ga je vodil brigadir iz Črnogorske brigade, so tudi fantje četrte čete hitro pomili porcije in skočili v kolo, kjer so med pesmijo in igro kmalu pozabili nevihte, ki je pravkar zatemnila njih veselje nad povelje.

A trojka bolnikov nevihte ni tako hitro pozabila. Sami so sedeli v kotu pri večerji in dolgo časa niso spregovorili besede.

»Ne diši mi,« je zamrmral Tomo in sunil skledo predse. Aco in Franc pa sta še naprej zajemala in molčala.

»Ti, zdi se mi, da imajo naši fantje prav. Saj smo res najmočnejši v naši četi,« je rekel Tomo.

Franc je pokimal s svojo mogočno glavo in rekel: »Ja, ja, zagodli so nam jo.«

»Ah, kaj bi o tistem! Saj nisem prišel sem garat. Ko pridem v tovarno, bom še rabil svoje moči za prakso.« In Aco si je malomarno prižgal cigareto. »Jutri grem na delo,« mojstrsko je puhnil skozi nos, »pretegnil pa se ne bom.« Franc in Tomo mu nista odgovorila.

»Franc, sijajna misel! Saj se ni prepozno, da se izkaževa. Veš kaj: zdaj, ko bomo tekmovali za V. kongres, postaviva midva svojo dvojko, če Aco noče z nama, in napovejva tekmovalje vsem troj-

kam v brigadi. In to za vsak dan do konca kongresa.«

»To ti je misel, vredna zlata.«
»Huj, kako smo postali napredni,« je siknil Aco in vstal od mize.

»Naj gre,« je rekel Franc, ko je gledal za njim, ki se je kmalu zgubil v mraku.
»Greva zdaj k komandirju in povejva. To naju bo gledal!«

Jovo je plesal kolo med Anko in Sonjo, katerima se je zdelo na moč čudno, da je tako malo govoril, ko so bili vendar vsi veseli. Nenadoma ga je med plesom Tolno pocukal za rokav in mu namignil z glavo, češ da naj izstopi. Jovo ga je začudeno pogledal.

»No?« je rekel in se razkoračil pred njima. Ko sta povedala, je vprašal, kje je Aco.

»Nè vem,« se je zlagal Franc, ki je še vedno upal, da se bo novi trojki pridružil tudi on.

Jovo jima je udaril v dlan in se spet vrnil v kolo, ki je tega večera dolgo trajalo.

Drugo jutro je stala brigada pred barako za orodje in namestnik komandanta je delil trojkam lopate in krampe.

»Kaj bosta zvela vidva?« je vprašal preko ramena Aco, ki je stal nekaj korakov pred Tomom in Francem.

»Eno lopato in dober kramp,« je odgovoril Tomo precej hladno, kajti z Acom od prejšnjega večera še ni bil spregovoril besede.

»Potem pa vzamem tudi jaz lopato.« Aco se je obrnil k njima in ju vprašujoče pogledal. »Si prižgemo cigareto?«

»E, pa dajmo!«

In res so si prižgali cigarete v znak pobotanja in od tistega dne je njihova trojka skrampala in zvočila vedno nad štiri sto samokolnic in nikdar več ni izostala od dela. Postali so prijatelji ne samo pri delu, ampak tudi v šali in veselju.

Stanka

Onstran meje . . .

Odgoditev volitev — nov poskusni manever goriških šovinistov

Petega septembra bi morali biti občinske volitve v Gorici. Dejstvo, da so bile odložene za nedoločen čas, je vzbudilo v goriških političnih krogih in strankah mnogo komentarjev. Razpravljajo o tem pa je bilo med raznimi strankami, nacionalistično pobarvanimi, in na ta posvetovanja ni bil poklican noben predstavnik demokratičnih strank pa tudi ne zastopnik Slovencev. Iz tega lahko sodimo, da ima odgoditev posebne šovinistične namene. Razni šovinisti, ki jim pomagajo angloameričani se upravičeno boje za svoje stolčke, zato hočejo pripraviti teren s kako sporazumno rešitvijo za enoten nastop proti demokratom, posebno pa proti Slovincem. Časopisna gorja šovinističnih listov, proti Slovincem, ki je prišla s posebno izrazitimi izpadi na dan tik pred občinskimi volitvami, dokazuje tudi namene, ki jih imajo z volitvami. Toda pristaži demokratične fronte v Gorici in še posebno Slovenci dobro poznajo

vse tiste, ki se skrivajo za zastarelimi in obrablenimi frazami s svojo hinavsko politiko.

»Svoboda zborovanj«

V Trstu je sicer nekaj običajnega, da vojaška uprava na vse mogoče načine ovira zborovanja raznim organizacijam. Tako je morala v Trstu ASI ZZ predložiti za dovoljenje javnega zborovanja na prostem več prošelj. Poleg tega sta morali zaradi ugodne rešitve teh prošelj dve članici glavnega odbora sami do polkovnika Gardnerja. Seveda ju ta ni sprejel, ampak je samo po svoji tajnici dajal svoje kratke in značilne odgovore. Sporočil je, da je zborovanje političnega značaja in radi tega ne morejo dobiti dovoljenja, katerega so prosile. Povsem nerazumljivo je, zakaj bi se razna politična vprašanja ne mogla obravnavati tudi na odprtem. Način in postopanje vojaške oblasti je silno podoben načinu, ki so ga imeli prej fašisti

Rešujmo resneje vprašanje invalidnine

Naši narodi so v svoji težki borbi dajali velike krvne žrtve, da bi obvarovali svobodo in neodvisnost svoje rodne zemlje. Stalne borbe z raznimi osvajalci označujejo našo zgodovino, toda šele v Narodnoosvobodilni borbi so se naši narodi v boju na življenje in smrt z velikanskimi žrtvami priborili resnično svobodo, neodvisnost in socialno pravico. Ljudska skupščina FLRJ je sprejela zakon o vojaških vojnih invalidih, ki je glede invalidskih pravic popolnoma izravnal vse invalide in invalidske rodbine, ne da bi delal razliko v tem, ali so invalidi iz prejšnje vojne ali NOV. Po načelih, na katerih je sestavljen, po krogu oseb, ki jih zajema, po obsegu varstva, ki ga nudi in po širini svoje skrbi kaže zakon o vojaških vojnih invalidih v polni luči pravi demokratični obraz naše nove Jugoslavije in njeno napredno socialistično politiko. Z njim se izvaja ustavna odločba, po kateri zagotavlja država vojaškim vojnim invalidom dostojno življenje in brezplačno

usposobitev za delo, otrokom padlih borcev pa posebno skrb. Država se je s temi določbami zavezala, da bo invalide gmotno preskrbela, jih strokovno usposabljala in vključila v gospodarsko življenje naše skupnosti. Poleg tega pomeni zakon tudi dolžno priznanje tistim, ki so za našo boljšo bodočnost nesebično dali največje žrtve. V zvezi z dolžnostmi, ki jih predvideva zakon, je nujno, da naše krajevne oblasti vložijo vso pažnjo, da se dokončno zberejo pa zakon zahtevani podatki. Nerešenih je namreč še 1825 primerov, ki čakajo dokončnih podatkov in dokazil. Od teh je 200 primerov padlih v NOV, ki čakajo proglasitve za mrtve ali drugega dokazilnega materiala. Vse te pomanjkljivosti in dokazi se zbirajo po terenu v teh dneh, zato je nujno, da ljudska oblast in prebivalci vsestransko pri tem sodelujejo. Pri tem moramo upoštevati z vso resnostjo naše odnose do teh, ki so žrtvovali največ za našo svobodo. M. Š.

PROSTOVOLJNI DELAVCI SO ZAVAROVANI ZA PRIMER NEZGODE

Zvezna vlada je dne 4. VI. 1946 izdala Odredbo o zavarovanju za primer delovne nezgode za osebe, zaposlene pri prostovoljnih delih za obnovo države, zvezni minister za delo pa je 13. 9. 1946 predpisal pravilnik o ravnanju v primeru take nezgode.

V preteklem letu je bilo pri prostovoljnih delih nekaj nezgodnih primerov, ko ponesrečeni prostovoljci niso bili o pravem času deležni brezplačnega zdravljenja oziroma niso prejeli odškodnine, ki jim pripada.

Večkrat pa niti prostovoljni delavci niti organizatorji prostovoljnih del ne poznajo predpisov o zavarovanju za primer delovne nezgode pri prostovoljnem delu.

Sodelavcem pri prostovoljnih delih za obnovo države nudi Zavod za socialno zavarovanje v primeru nezgode pri takem delu dajatve kakor svojim zavarovancem. Za prostovoljna dela veljajo vsa dela splošno koristnega značaja, ako jih organizira državni organ ali množična organizacija kakor OF, sindikalne vodržnice, posamezni ljudski odbori itd. Zavarovani so torej vsi delavci pri vsaki delavnosti na prostovoljni bazi, ki je brezplačna in gre v splošno korist, ki pa mora biti organizirana z znanjem ljudske oblasti,

četudi je tehnična organizacija prepuščena množični organizaciji. Jasno je, da velja to za nezgode po gornji odredbi tudi nezgoda na poti na prostovoljno delo ali od takega dela.

Zavod za socialno zavarovanje nudi ponesrečencem pri prostovoljnem delu zdravniško pomoč na podlagi kakršnegakoli ustmenega, pismenega ali telefonskega potrdila vodje prostovoljnega dela. Vse ostale dajatve nudi zavod le na podlagi posebne prijave nezgode, ki jo mora predložiti organ, ki je prostovoljno delo organiziral. Neposredni vodja prostovoljnega dela na terenu je dolžan, da vsako nezgodo pri prostovoljnem delu, zaradi katere bo ponesrečenec verjetno nesposoben za delo nad 3 dni, takoj prijavi državnemu organu ali vodstvu organizacije, ki je tako prostovoljno delo organizirala. V prijavi je treba navesti osebne podatke ponesrečenca, kratak popis nezgode same in imena očitcev nezgode, ki naj tako prijavo podpišejo. Organ, ki je organiziral prostovoljno delo, mora takoj ugotoviti, ali je nezgoda pri prostovoljnem delu v smislu navedene odredbe, ter prilagojeno obnovo s to ugotovitvijo poslati Državnemu zavodu za socialno zavarovanje.

Na eni strani sta torej dolžna državni organ ali masovna organizacija, da se brigata za zdravniško pomoč poškodovancem oziroma, da prijavitelja Državnemu zavodu za socialno zavarovanje nezgodo, na drugi strani pa naj se ponesrečenci tudi sami zanima-

jo pri tem zavodu, ali je njihova nezgoda prijavljena oziroma, naj prijavi svoj zahtevek.

Dajatve ponesrečencem pri prostovoljnih delih, oziroma njihovim svojcem, so iste kakor za redne zavarovance in sicer:

1. Brezplačna zdravniška pomoč, zdravlila, kopeli, zdravljenje v bolnišnici, zdravilišču, pomožne priprave za zdravljenje, proteze.
2. Hranarina za dobo največ 3 mesecev po nezgodi.
3. Osebna renta za zmanjšanje delovne sposobnosti od prvega dne četrtega meseca po nezgodi oziroma od dne, ko preneha pravica do hranarine, če je bilo zdravljenje prej končano.
4. Rodbinska renta zakonskemu drugu, otrokom in staršem.
5. Denarna podpora za vzdrževanje rodbine za dobo trajanja bolnišničnega zdravljenja.
6. Pogrebšina.

Višina denarnih dajatev se določa po istih predpisih kakor za redne zavarovance, če je ponesrečenec pred socialnim zavarovanjem; če pa ponesrečenec po svojem poklicu po tem zakonu ni obvezno zavarovan, se njegove denarne dajatve določajo za nekvalificirano delo na podlagi srednjega delavca, to je din 80.— dnevno, za kvalificirano delo pa na podlagi srednjega zaslužka odraslega kvalificiranega delavca, to je din 114.—.

Priporočamo vsem organom ljudske oblasti, oziroma masovnih organizacij in njihovim tehničnim vodjem, ki organizirajo prostovoljno delo za obnovo države, da ponovno prečitajo citirano odredbo in pravilnik, ki sta bila objavljena v Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije št. 45. dne 4. 6. 1946 in št. 74 dne 13. 9. 1946., in da v bodoče še skrbneje pazijo, da bodo ponesrečenci pri prostovoljnih delih, kjer žrtvujejo svoje zdravje, delovno sposobnost in celo življenje, prišli pravočasno do zdravljenja in do odškodnine, ki jim jo jamči ljudska oblast.

Fizkultura

Odbojka

Z zadovoljstvom je opaziti, da se je tudi odbojka pričela uveljavljati v našem okraju.

Mladinska skupina FD »Volge« se pridno pripravlja na bližje srečanje s FD iz Postojne. V nedeljo je mladinska skupina FD »Volga« igrala proti skupini iz mladinskih delovnih brigad. Rezultat, ki je bil 3:2 za delovne brigade je pokazal velik napredek, pokazal pa je očitno, da je FD »Volga« pešala v povezavi in točnem podajanju, kar bo treba v bodočih vajah odpraviti. Posvetimo zato čim več pažnje v to, da bo tudi ta športna panoga v našem okraju dosegla napredek in pomagala pri vzgoji novih zdravih ljudi.

USTANOVITEV OKRAJNE ZVEZE STRELCEV GORIŠKEGA OKRAJA

V petek 6. avgusta se je vršil Občni zbor strelcev Goriškega okraja, ki je ustanovil ZS za Goriško.

Na pobudo pripravjalnega odbora so prihiti zastopniki krajevnih masovnih organizacij, med najštevilnejšimi pa stari borci iz NOV.

Po izbranih referatih tov. Krivec Jožkota in streškega prvaka FLRJ ter predsednika Zveze in republike ZS Petra Cestnika, v katerih sta temeljito analizirala važnost strelstva, se je razvila živahna diskusija.

Strelstvo bo v prvi vrsti prenašalo in utrjevalo tradicije NOB, vzgajalo v častni patriotski ljubezen do naše ljudske domovine ter praktično razvijalo poznavanje strelskega orožja. Vzgajalo bo tudi člane v zavesti, da moramo biti budni in stalno pripravljene v obrambi težko priborjenih pravic.

Izvoljen je bil odbor, ki je zadal konkretna naloga, ki jih bo takoj začel izvajati. Pravilno tolmačenje in razumevanje Zveze strelcev bo gotovo naletelo kmalu na množično udejstvovanje pri izvajanju nalog te organizacije.

PRVI LOVSKI TABOR V OKRAJU GORICA

Podlovski svet Gorica obvešča vse lovce, da bo lovski tabor dne 22. avgusta 1948 v Čepovanu.

Vsi lovci Goriškega okraja so vabljeni, da se udeležijo sestanka, ki bo v soboto 21. avgusta v Srednjem Lokovcu pri Winklerju. Podlovski svet Gorica

Šah

V četrtek je bil prvi redni šahovski večer šahovske sekcije Solkan. Zasedene so bile vse deske ter odigranih lepo številno dobrih partij. Odbor obvešča vse člane, da se bo v kratkem pričel kvalifikacijski turnir, ki bo pokazal najboljše igralce, ki bodo sekcijo zastopali na medkrajevni turnirjih.

Obvestilo

Imetnikom potrdil (priznanic) na italijanske lire.

Obveščamo vse, da obstoji možnost vnovčenja potrdil (priznanic) za odvzete italijanske lire, ki so jih ob repatriaciji v našo državo izdale angleške okupacijske oblasti v Italiji.

V zvezi s tem pozivamo vse imetnike potrdil (priznanic) na italijanske lire, da jih dostavijo Glavni centrali Narodne banke, Devizni direkciji v Beograd, ki bo poskrbela za njih vnovčenje pri pristojnih oblasteh v Italiji.

Po vnovčenju potrdil bo imetnikom v naši državi izplačala Narodna banka njih dinarsko protivrednost. (Iz Narodne banke - Glavne centrale)

OBVESTILO

V Brdih bo v Vipolzah ustanovljena nova Vinarsko-sadljarska šola. Njen namen je izobraziti primorsko kmečko mladino prvenstveno v vinogradništvu in sadjarstvu. Ti dve panogi predstavlja najvažnejši vir dohodkov Brd. V šolo bodo sprejeti prvenstveno sinovi malih kmetov in delavcev. Zaradi tega bo pouk na šoli brezplačen. Po dovršeni šoli je učencem zajamčen sprejem v službo v državnem ali združenem sektorju. Za časa šolanja bodo marljivo učenci, ki se nameravajo posvetiti državnim službam, nagrajeni. Šola traja eno leto. V šolo bo sprejeta uprava skupno 40 učencev in učenk v starosti od 16 do 25 let.

Interesenti naj naslovijo lastnoročno napisane prošnje na naslov:

Vinarsko-sadljarska šola Vipolže-Brda, pošta Dobrovo.

Po sprejemu prošelj bo uprava poslala interesentom vprašalne pole, ki jih bodo morali izpolniti in izpolnjene vrniti upravi šole. Na podlagi prispelih podatkov bo uprava šole odločila o sprejemu učencev.

Vsi sprejeti učenci bodo pravočasno obveščeni o pričetku pouka.

RAZGLAS

Vsi dijaki in dijakinje goriškega okraja, ki ne nameravajo nadaljevati študija in si žele zaposlitve, naj se javijo na OLO Gorica (Personalni odsek). OLO Gorica - Personalni odsek.

PREKLIC

Tovariš Demek Rafael iz Križa pri Ajdovščini proglašajo za neveljavno svojo industrijsko nakaznico številka 277488.

PREKLIC

Podbršček Anton, pok. Franca, iz Gorenje vasi št. 19 pri Kanalu, proglašajo za neveljavno svojo osebno izkaznico številka 5660, ki jo je izgubil.

PREKLIC

Podpisana Spacapan Marija iz Ozeljana št. 48 preklicujem kleveto, katero sem izrekla napram tov. Spacapan Mirki iz Ozeljana tev. 39 ter objavljam, da ne bom več takih in podobnih neresničnih klevet izjavljala napram tov. Spacapan Mirki ter ostalim članom njene družine, kakor tudi ostalim ljudem na vasi.

Marija Spacapan

Za fond Nove Gorice

Je darovalo Okrajno avtopodjetje (OKAP) din 15.000.—, Dugar Martin iz Kanala din 100.—.

POPRAVEK. V članku »Kako bomo v letu 1948 odmerjali dohodnino« (»Nova Gorica« z dne 6. VIII., štev. 21) je nastala tiskovna pogrška. V četrtem odstavku, štrinajsti vrsti se mora pravilno glasiliti din 800 in ne 8000.